

KOMISJE SENACKIE ZA PRZENIESIENIEM SIEDZIBY PAK DO WARSZAWY

We czwartek 23 maja 2019 r. o godzinie 17:00 odbyło się wspólne posiedzenie senackich komisji: Komisji Obrony Narodowej oraz Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności. Senatorowie debatowali nad przyjętym przez Sejm projektem ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Agencji Kosmicznej oraz ustawy o działach administracji rządowej. Komisje opowiedziały się za wprowadzeniem do dokumentu poprawki, za sprawą której siedziba PAK została przeniesiona z Gdańska do Warszawy.

Rządowy projekt ustawy zmieniającej ustawę o PAK przedstawiał na połączonym posiedzeniu dwóch senackich komisji Marek Niedużak, podsekretarz stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii.

Projekt ustawy ma na celu pewne uporządkowanie, doprecyzowanie, jak również przeorientowanie zakresu zadań Polskiej Agencji Kosmicznej; położenie nowego akcentu na rolę agencji w postaci wsparcia eksperckiego, wsparcia w wiedzy technologicznej dla innych organów administracji publicznej.

Marek Niedużak, podsekretarz stanu w MPiT

Przedstawiciel MPiT mówił o tym, że nowa ustawa ma pozwolić Polskiej Agencji Kosmicznej (PAK) jeszcze lepiej wspierać rozwój przedsiębiorstw działających w krajowym sektorze kosmicznym. W myśli projektu, nadzoru nad agencją nie będzie już sprawować bezpośrednio premier, lecz zajmie się tym minister właściwy ds. gospodarki.

Jak można przeczytać w opinii senackiego Biura Legislacyjnego do projektu: „Modyfikacja zakresu zadań polega przede wszystkim na możliwości udzielania wsparcia w związku z realizacją niektórych zadań PAK. Wsparcie przybiera postać pomocy publicznej w ramach wyłączeń grupowych, pomocy de minimis oraz pomocy niestanowiącej pomocy publicznej oraz pomocy de minimis. Wsparcie w szczególności może być przeznaczone na: prace badawczo-rozwojowe, wspieranie innowacyjności, szkolenia, doradztwo oraz udział w targach, misjach gospodarczych oraz innych wydarzeniach.”

Zasadniczym zadaniem PAK będzie wspieranie przemysłu

kosmicznego, badań, użytkowanie przestrzeni kosmicznej, rozwój technik kosmicznych, jak również wykorzystanie tych badań i ich komercjalizacja – wykonywanie w życiu gospodarczym. (...) jak również zastosowań obronnych i ważnych dla bezpieczeństwa państwa.

Marek Niedużak, podsekretarz stanu w MPiIT

Uwagi i poprawki

Trzy spośród uwag zgłoszonych do tekstu procedowanej ustawy przez Adama Niemczewskiego, wicedyrektora Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu RP, miały charakter ściśle porządkowy. Zostały one zatwierdzone przez gremium połączonych komisji i zarekomendowane do przyjęcia Senatowi.

Jedna z nich miała na celu „umożliwienie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki uregulowania szczegółowego przeznaczenia oraz szczegółowych warunków i trybu udzielania wsparcia przez Agencję (...)”.

Kolejna poprawka, zupełnie o charakterze porządkowym, związana była z uściśleniem zapisów odnośnie przesłanek dla prezesa agencji do zwolnienia dyrektora oddziału terenowego PAK. Ostatnia z owych trzech niebudzących wątpliwości poprawek Biura Legislacyjnego dotyczyła uporządkowania odesłań w tekście procedowanej ustawy.

Dyskusje i kontrowersje

Następna z propozycji Biura Legislacyjnego Senatu dotyczyła jednej z możliwości potencjalnego odwołania prezesa PAK przez ministra właściwego ds. gospodarki. Konkretnie chodzi o sytuację niezatwierdzenia lub nieprzedstawienia przez prezesa agencji w terminie sprawozdań, jakie musi on składać. W myśl zaproponowanej poprawki: jeśli niez zaakceptowane lub nieprzedstawione sprawozdanie dotyczy roku, w którym prezes agencji pełnił swoją rolę krócej niż 12 miesięcy, wówczas odpowiedzialny minister nie musi, a jedynie może odwołać prezesa PAK. W dość zgodnej dyskusji na temat konieczności sprecyzowania tego zapisu argumentowano, że nie powinno dochodzić do sytuacji, w której nowy prezes agencji, pełniący funkcję swoją funkcję przez ledwie kilka miesięcy, zostaje odwołany z powodów problemów ze sprawozdaniami, jakie spowodował w istocie jeszcze jego poprzednik. Poprawka regulująca tę kwestię została jednogłośnie przyjęta przez komisje i tym samym zarekomendowana do przyjęcia senatowi.

W ramach ostatniego z poruszonych przez siebie punktów wicedyrektor senackiego Biura Legislacyjnego zgłosił swoje wątpliwości co do art. 4 projektu nowelizacji ustawy. Artykuł ten daje podstawę do wymiany w ciągu trzech miesięcy personelu agencji. Mecenas tak napisał w swojej opinii: „Opiniowana ustawa nie określa żadnych zasad i kryteriów, jakimi powinno się kierować przy wybieraniu pracowników PAK, którym zostanie przedstawiona propozycja nowych warunków pracy i płacy. Złożenie lub niezłożenie tej propozycji jest zatem pozostawione swobodnemu uznaniu, co wywołuje ryzyko nierównego traktowania pracowników przez władze Agencji. Konstrukcja rozwiązania z mocy prawa stosunków pracy tych osób, którym nie złożono pisemnej propozycji nowych warunków pracy i płacy może prowadzić w istocie do naruszenia ich prawa do sądu. Działanie lub zaniechanie Prezesa PAK nie będą mogły być kontrolowane przez sądy pracy.”

Senacki legislator postawił pytanie o to, czy cele ustawy – poprawienie efektywności i modyfikacja zakresu działania PAK, faktycznie uzasadniają zastosowanie tak rygorystycznego środka jak potencjalna wymiana całej kadry. Jego zdaniem jakiegoś rodzaju uzasadnieniem takiego działania

mogłaby być zmiana siedziby agencji.

Z argumentacji Niemczewskiego wynikało, że środki przewidziane w art. 4 noweli ustawy mogą być nieproporcjonalne do zakładanych celów i mogą jednocześnie być postrzegane jako niekonieczne, a zarazem nadmiernie uciążliwe dla instytucji.

Tutaj mamy do czynienia z pewną modyfikacją dotychczasowych funkcji i dodaniem zupełnie nowych funkcji, wobec tego można domniemywać, że w agencji będzie musiało być zatrudnione więcej osób (...). Z tą poprawką może być taka wątpliwość, że ona nie do końca może być oceniona jako spełniająca konstytucyjne wymogi proporcjonalności środków, jakie przyjął ustawodawca (...) Ustawodawca nie ma takiej arbitralnej swobody, tylko ta swoboda ograniczona jest taką proporcjonalnością, adekwatnością środków przyjętych do skutków, które chce się osiągnąć. Tu jest środek taki, że możemy zwolnić wszystkich.

Adam Niemczewski, wicedyrektor Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu RP

Jakimś rozwiązaniem mogłoby być doprecyzowanie kryteriów, jakimi prezes agencji kierowałby się przy wyborze osób do zwolnienia. Inna możliwość to rezygnacja z implementacji artykułu 4. procedowanej ustawy.

Broniąc zasadności zapisu dającego podstawę do zwolnień przedstawiciel MPiT argumentował, że: „mamy tutaj do czynienia z takim znaczącym, istotnym przeorientowaniem profilu agencji. Nie jest to ściśle rzecz biorąc przekształcenie jednego organu w drugi. [Tym] niemniej jest to daleko idąca przebudowa i przeorientowanie na zupełnie nowe zadania.”

Wiceminister Niedużak podkreślał także, że projekt ustawy wprowadza istotne doprecyzowania co do wymagań wobec pracowników PAK, zwłaszcza tych wyższego szczebla. Generalnie chodzić ma o poprawienie efektywności działania agencji, również na polu współpracy z przedsiębiorcami.

Nie jest chyba wielką tajemnicą, że na dziś tych kompetencji w agencji brakuje i różnie z tym bywa, na co wskazują chociażby raporty NIK, znane na pewno paniom i panom senatorom.

Marek Niedużak, podsekretarz stanu w MPiT

Implementacja przepisu art. 4 ma wg słów przedstawiciela MPiT przede wszystkim pozwolić na przeorientowanie profilu agencji. Niedużak zapewnił, że nie ma planów zmniejszenia liczebności kadry Polskiej Agencji Kosmicznej. Przypomnił jednocześnie, że na politykę kadrową wpływ będzie miał również prezes tej instytucji, kiedy już zostanie oficjalnie powołany.

Poprawkę polegającą wprost na wykreśleniu budzącego kontrowersje art. 4 procedowanej ustawy proponował senator Jerzy Wcisła z Platformy Obywatelskiej. Poprawka została odrzucona w

głosowaniu połączonych komisji senackich.

Dość nieoczekiwanie senator Jerzy Czerwiński z Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość zgłosił poprawkę dotyczącą wprowadzenia do procedowanej ustawy zapisu prowadzącego do przeniesienia siedziby Polskiej Agencji Kosmicznej z Gdańska do Warszawy. Wątpliwości w kwestii czy forsowanie na tym etapie prac nad ustawą zmiany siedziby PAK jest uzasadnione po tym, jak akt ów został już uchwalony przez Sejm, wyraził przedstawiciel senackiego Biura Legislacyjnego.

Z taka poprawką, która by mówiła, że zmieniamy siedzibę agencji, to jeszcze jest dodatkowy problem – czy ta poprawka nie wykraczałaby poza materię ustawy, jaką uchwalił Sejm i przekazał do Senatu. (...) ktoś mógłby uczynić zarzut, że ta poprawka nie przeszła pełnej drogi legislacyjnej. (...) Wydaje mi się, że nie, nie możemy rozszerzyć ustawy o zmianę siedziby, bo tu jakby materia nie jest dotykana przez uchwaloną przez Sejm ustawę i przekazaną do Senatu.

Adam Niemczewski, wicedyrektor Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu RP

Pomimo zgłaszanych wątpliwości poprawka forsująca przeniesienie siedziby agencji z Gdańska do Warszawy została przez połączone komisje przyjęta. Za głosowało siedmiu senatorów, przeciwko pięciu, a jeden się wstrzymał.

Czytaj też: [Minister Emilewicz potwierdza, że siedziba PAK zostanie w Gdańsku](#)

Przedstawiciele połączonych komisji zagłosowali za przyjęciem całej ustawy wraz z przyjętymi poprawkami i tym samym takie działanie zarekomendowali Senatowi.

Odpowiadając na pytania jednego z senatorów, co do obniżenia wymagań dla kandydatów na prezesa agencji, reprezentant MPiT podkreślił, że w myśl nowelizacji ustawy będzie się w tej materii bardziej stawiać na doświadczenie zawodowe. Kompetencje menedżerskie mogą być dla właściwego pełnienia obowiązków przez prezesa PAK ważniejsze niż posiadany przez niego tytuł naukowy.

Senatorem sprawozdawcą przydzielonym do procedowanej ustawy został Jerzy Czerwiński z Prawa i Sprawiedliwości.

Pod koniec dyskusji zgłoszony został wniosek mniejszości. Dotyczył on postulatu wykreślenia art. 4 ustawy, czyli tego zapisu, który daje możliwość zakończenia stosunku pracy z osobami zatrudnionymi w PAK. Sprawozdawcą odnośnie wniosku mniejszości został senator Jerzy Wcisła z PO.

Czytaj też: [Nowelizacja ustawy o PAK przyjęta przez Sejm. MPiT zapowiada nowe priorytety w funkcjonowaniu agencji](#)